

Provkonstruktion

Årskurs: 7

Ämne: Bild

Tema: Etik i bildskapande

Syfte

Syftet med provet är att eleverna ska få möjlighet att reflektera över etiska aspekter kopplade till bildskapande och att visa sina kunskaper om upphovsrätt, äganderätt, representation och ansvar i skapandet och delandet av bilder.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Denna lektion syftar till att utforska etiska frågor kopplade till bildskapande och användning. Eleverna kommer att diskutera upphovsrätt, äganderätt, representation och ansvar i skapandet och delandet av bilder.

Kunskapskrav

Eleverna ska kunna reflektera över och diskutera etiska aspekter av bilder och bildskapande, samt göra en enklare analys av egna och andras verk utifrån etiska perspektiv.

Prov

Faktafrågor

1. Vad innebär upphovsrätt?

- A) Rätten att använda någon annans verk
- B) Rätten att skapa ett verk
- **C) Rätten att skydda sitt eget verk**
- D) Rätten att förändra verk

2. Vilken av följande är en etisk aspekt av bildanvändning?

- A) Färgsättning av bilden
- **B) Representation av individer**
- C) Användning av filter
- D) Val av bildformat

3. Vad kallas det när man använder andras bilder utan tillstånd?

- A) Citera
- **B) Plagiat**
- C) Bevakning
- D) Inspiration

4. Vilket av följande påståenden är sant?

- A) Allt som finns på internet är gratis att använda.
- **B) Man måste alltid be om tillstånd för att använda någons bilder.**
- C) Det spelar ingen roll var bilden hämtas ifrån.
- D) Bilder får användas fritt efter en vecka.

5. Vad står "representation" för i bildskapande?

- A) Hur en bild är skapad tekniskt
- **B) Hur olika grupper framställs i bilder**
- C) Hur bilden ska tryckas
- D) Hur publiken reagerar på bilden

6. Vilken typ av bilder kan orsaka etiska problem?

- **A) Bilder som föreställer människor utan deras samtycke**
- B) Bilder av natur
- C) Bilder av kända personer
- D) Animerade bilder

7. Varför är det viktigt att reflektera över etik i skapande av bilder?

- A) För att bli en duktig fotograf
- **B) För att förstå konsekvenser av bildanvändning**
- C) För att kunna skapa fler bilder
- D) För att få fler följare på sociala medier

8. Vilka känslor kan bilder väcka hos betraktaren?

- A) Endast glädje
- **B) Olika känslor beroende på innehåll och kontext**
- C) Bara sorg
- D) Ingen känsla alls

9. Vilken aspekt bör tas hänsyn till vid skapande av en bild som berör känsliga ämnen?

- A) Färger i bilden

- **B) Hur olika grupper representeras**
- C) Typ av kamera
- D) Bakgrundsmusik till bilden

10. Vad innebär etik i bildskapande?

- **A) Att överväga konsekvenserna av bildanvändning**
- B) Att bara följa lagar
- C) Att skapa vackra bilder
- D) Att kopiera andras arbeten

11. När är det okej att dela en bild utan att fråga?

- A) Aldrig
- **B) Om bilden är publicerad under Creative Commons**
- C) Alltid
- D) När man ger fotografen kreditering

12. Vilken situation kan leda till oetisk bildanvändning?

- **A) Att använda en bild för att sprida falsk information**
- B) Att använda en bild i ett skolprojekt
- C) Att visa en bild för vänner
- D) Att skapa egen konst

13. Hur ska man hantera bilder av människor man fotograferar?

- A) Man ska alltid bjuda in dem till fotografering
- **B) Man ska alltid be om deras samtycke**
- C) Man ska fotografera utan att fråga
- D) Det spelar ingen roll

14. Vad kan vara en konsekvens av oetisk bildanvändning?

- **A) Skada på individers rykte**
- B) Fler visningar av bilden
- C) Ingen påverkan
- D) Mer inspiration till framtida verk

15. Vad är viktigt att tänka på vid skapande av konstverk?

- A) Att vara den bästa konstnären
- **B) Att beakta etiska aspekter och konsekvenser**
- C) Att skapa snabbt
- D) Att få så mycket uppmärksamhet som möjligt

Resonerande frågor

1. Hur kan etik påverka hur vi som samhälle ser på bilder och bildskapande?

(Syftet är att ge eleverna möjlighet att finna samband mellan etik och samhällseliga normer.)

2. Vilken roll spelar upphovsrätten för att skydda konstnärers arbete?

(Denna fråga uppmanar till analys av lagens betydelse och dess inverkan på skapande.)

3. Hur kan en bild både informera och vilseleda betraktaren?

(Eleverna får undersöka dualiteten i bildens påverkan och betydelse.)

4. På vilket sätt kan bilder påverka våra värderingar som individer?

(Denna fråga syftar till att stimulera en djupgående reflektion över personlig påverkan.)

5. Vad innebär det att vara ansvarig bildskapare i dagens digitala samhälle?

(Här kan elever diskutera ansvar och etiska dilemman kopplade till digital bildanvändning.)

6. Hur kan vi som betraktare kritiskt granska bilder vi möter?

(Frågan uppmanar till kritiskt tänkande och analys av bildinnehåll.)

7. Diskutera hur bilder kan förstärka stereotyper och fördomar.

(En möjlighet att reflektera över bilder som sociala verktyg i samhället.)

8. På vilket sätt kan vi använda våra konstverk för att lyfta samhällsfrågor?

(Ger elever möjlighet att se konstverk som aktiva deltagare i samhällsdebatt.)

Bedömning

Faktafrågorna ger totalt 15 poäng, där varje rätt svar ger 1 poäng. De resonerande frågor ger upp till 3 poäng var. För att nå betyg E krävs totalt 8 poäng, för betyg C krävs 12 poäng (med minst 3 poäng från de resonerande frågorna), och för betyg A krävs 18 poäng (med minst 5 poäng från de resonerande frågorna).

